

ЗВІТ

результати опитування щодо оцінки якості реалізації дистанційного навчання у період воєнного стану здобувачами першого (бакалаврат) рівня вищої освіти факультету «Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання» спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» ОПП «Продюсування та арт кураторство» осінній семестр 2022/2023 н. р.)

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості навчання здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення ступеня задоволеності здобувачів першого (бакалаврат) рівня вищої освіти форматом навчання і якістю реалізації дистанційного навчання у період дії воєнного стану в Україні.

Опитування проводилось 13.12.2022 – 18.12.2022 р. Характеристика вибірки: 19 респондентів – студенти факультету «Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання» (освітньо-професійна програма «Продюсування та арт кураторство», денна форма навчання) – 67,9% від загальної кількості студентів бакалаврату, які опановують цю освітню програму.

З лютого 2022 року освітній процес у Харківській державній академії дизайну і мистецтв, як і у всіх навчальних закладах України, протікає в нових реаліях, які накладають на всіх учасників освітнього процесу умови воєнного стану. Це і вимушене переміщення студентів і викладачів Академії у інші регіони не тільки України, але й за кордони нашої держави, необхідність проводити заняття у дистанційній формі, що особливо складно і для викладачів і для студентів з урахування особливостей навчання у закладі вищої художньої освіти і, найголовніше – психологічна готовність викладачів і студентів адаптуватися до нових умов.

З жовтня 2022 року через масовані обстріли різних міст України та руйнування об'єктів критичної інфраструктури в багатьох регіонах України було введено графіки відключення світла, і це вплинуло на можливість респондентів брати участь в опитуванні.

Унікальна особливість навчання у Харківській державній академії дизайну і мистецтв – невелика чисельність здобувачів у студентських групах, члени яких навчаються за освітньо-професійними програмою «Продюсування та арт кураторство». Ця особливість полегшує реалізацію індивідуального підходу до підготовки здобувачів, але утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних

критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів опитування.

На рисунку (Рис. 1) – кількість варіантів відповідей на питання: «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання в умовах воєнного стану?»

1. Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання у період введення воєнного стану ?
19 ответов

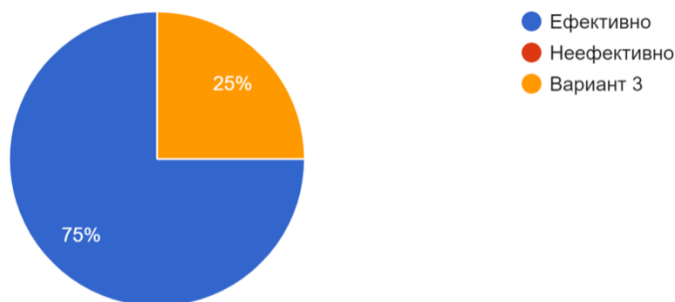

Рис.1 – Кількість варіантів відповідей на питання «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання в умовах воєнного стану?»

Переважає більшість студентів факультету «Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання», здобувачі освітньої програми «Продюсування та арт кураторство», які брали участь в опитуванні, у своїх відповідях (75%) показали – вони вважають, що дистанційне навчання організовано ефективно (Рис. 1). Нижче наведено більш типові відповіді тих студентів, які виказали бажання більш розгорнуто відповісти на це питання (орфографія збережена):

- загалом, непогано, але через відключення світла все не дуже (то провина не викладачів)
- В залежності від предмету

Результати відповідей на питання: «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання?» представлені у таблиці 1.

Таблиця 1

- *Відповіді на питання: «Наскільки ефективно, на Вашу думку, було організовано дистанційне навчання в умовах воєнного стану?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Ефективно	75

Не ефективно	-
Інше (вказіть, що саме)	25

Респондентам запропонували обрати варіанти відповідей на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?»

- Технічного забезпечення навчального процесу
- Майстерність викладачів, що беруть участь у цьому процесі
- Мотивації студентів та студенток
- Інше (якщо Ви обрали цей варіант, будь-ласка, зазначте, що саме?)

2. Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?

19 ответов

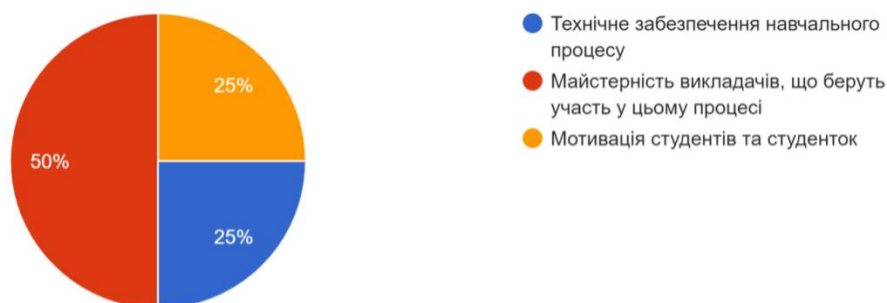

Рис. 2 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?»

На думку 50% здобувачів, які брали участь в опитуванні, ефективність дистанційного навчання залежить від майстерності викладачів. Щодо питань про мотивацію і технічне забезпечення навчального процесу, думки респондентів поділилися порівну (по 25%) (Рис. 2).

Результати відповідей на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?» представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

- Відповіді на питання: «Від чого, на Вашу думку, залежить ефективність дистанційного навчання?»

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1	Майстерність викладачів, що беруть участь у цьому процесі	50
2	Технічного забезпечення навчального процесу	25

3	Мотивації студентів та студенток	25
4	Інше (якщо Ви обрали цей варіант, будь-ласка зазначте що саме в останньому питанні анкети)	-

На рисунку 3 – кількість варіантів відповідей на питання: «Ви задоволені рівнем організації теоретичних занять в умовах воєнного стану?»

3. Ви задоволені рівнем організації теоретичних занять в умовах дистанційного навчання під час воєнного стану?

19 ответов

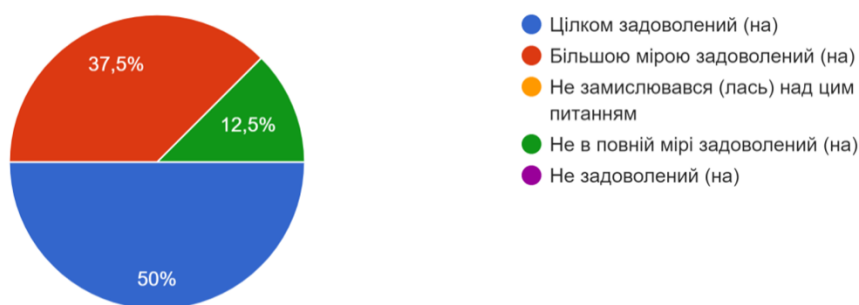

Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені рівнем організації теоретичних занять в умовах воєнного стану?»

Опитування показало, що абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, організацією теоретичних занять задоволені (87,5%). цілком задоволені змістом теоретичних занять 50% респондентів, 37,5% опитуваних задоволені більшою мірою. Не у повній мірі задоволених – 12,5% із числа студентів, які брали участь в опитуванні (Рис. 3).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять в умовах воєнного стану?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

- Відповіді на питання: «Ви задоволені змістом теоретичних занять в умовах воєнного стану?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	50
Більшою мірою задоволений	37,5
Не замислювався над цим питанням	-
Не у повній мірі задоволений	12,5
Не задоволений(на)	-

На рисунку 4 – кількість варіантів відповідей на питання: «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?»

4. Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?
19 ответов

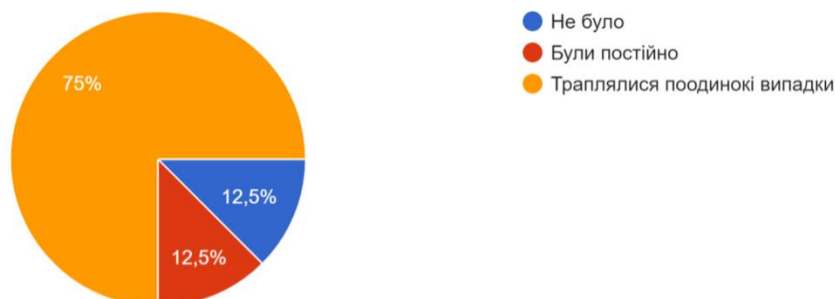

Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?»

При відповіді на це питання думки респондентів поділилися дуже показово: якщо 12,5% опитуваних стверджує, що таких випадків не було, така ж кількість (12,5%) указала, що такі випадки були постійно. Переважна більшість респондентів (75%) визнали, що поодинокі випадки траплялись – що не дивно в умовах дії воєнного стану. За даними опитувань¹, переважна кількість викладачів і студентів в осінньому семестрі 2022-2023 перебувала в Україні (Рис. 4).

Результати відповідей на питання: «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?» представлені у таблиці 4.

Таблиця 6

- Відповіді на питання: «Чи були випадки, коли викладачі не проводили заняття у дистанційному режимі?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Не було	12,5
Були постійно	12,5
Траплялися поодинокі випадки	75

Студентам запропонували обрати варіанти відповідей на питання: «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?» (Рис. 5).

5. Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?

19 ответов

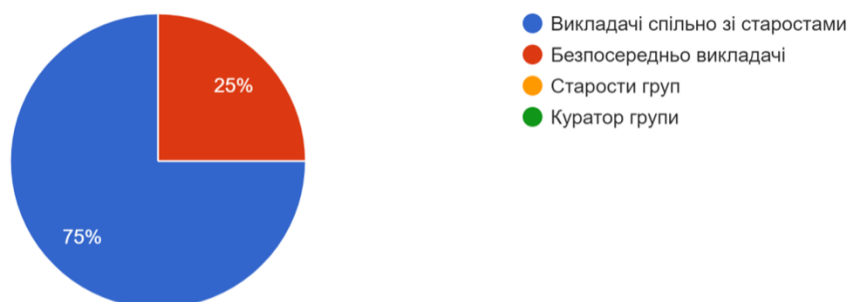

Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?»

На думку 75% опитуваних, організація інформуванні студентів – заслуга як старост груп, так і викладачів. Менша кількість студентів (25%) вважають, що безпосередньо викладачі грали важливішу роль в інформуванні здобувачів щодо порядку проведення занять (Рис. 5).

Результати відповідей на питання: «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?» представлені у таблиці 5.

Таблиця 5

- *Відповіді на питання: «Хто в умовах воєнного стану організував інформаційну діяльність серед студентів щодо графіків та порядку проведення занять у дистанційному режимі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Викладачі спільно зі старостами	75
Безпосередньо викладачі	25
Старости груп	-
Куратор групи	-

6. Чи відповідає рівень наданих знань з дисциплін вимогам, що висуваються на заліково-екзаменаційній сесії з дисциплін?

19 ответов

Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи відповідає рівень наданих знань з дисциплін вимогам, що висуваються на заліково-екзаменаційній сесії з дисциплін?»

На рисунку 6 – яскраве свідчення одностайної думки 100% із числа студентів, які брали участь в опитуванні – вони вважають, що, в цілому, рівень наданих знань і вимоги на сесії збалансовані (Рис. 6).

7. Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?

19 ответов

Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?»

Втішну одностайність думок показали респонденти при відповіді на питання щодо ознайомлення з силабусами – 100% опитуваних ознайомлені!»

Результати відповідей на питання: «Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?» представлені у таблиці 6.

Таблиця 6

- *Відповіді на питання: «Чи ознайомлені Ви із силабусами дисциплін, що викладають у поточному семестрі?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так	100
Важко відповісти	-
Ні	-

8. Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?
19 ответов

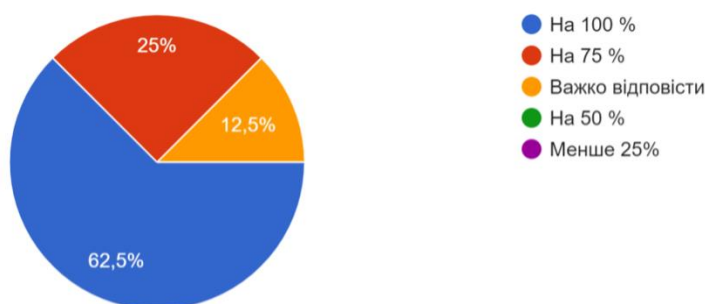

Рис. 8 – Кількість варіантів відповідей на питання «Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?»

З урахуванням відповідей на попереднє питання, цілком очікувані відповіді на питання щодо відповідності вимог і силабусів – 62,5% респондентів вважають, що вимоги відповідають «на всі 100», 25% опитуваних указали, що вимоги збігаються із силабусом на 75%, а 12,5% від загальної кількості студентів, які брали участь в опитуванні зізналися, що на це питання їм відповісти важко (Рис. 8)

Результати відповідей на питання: «Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?» представлені у таблиці 7.

Таблиця 7

- *Відповіді на питання: «Чи відповідають заявлені викладачем вимоги силабусу його дисципліни?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
На 100%	62,5
На 75%	25
Важко відповісти	12,5
На 50%	-
Менше 25%	-

При відповіді на питання щодо труднощів, з якими студенти зіткнулися у процесі дистанційного навчання респондентам було запропоновано обрати кілька варіантів відповідей. Аналіз результатів дав змогу побудувати «рейтинг труднощів». На першому місці – складність виконання практичних завдань за фахом без доступу до майстерень і лабораторій. Друге місце у рейтингу – самокритичне визнання того, що у тих, хто брав участь в опитуванні: «Недостатньо сформовані навички організації самостійної роботи (само менеджмент)». Студенти вважають, що чинник труднощів (третє місце у рейтингу труднощів) – недостатня кількість методичних матеріалів.

Студентам запропонували вказати прізвища викладачів, за якими навчання у дистанційному режимі проводилось на низькому організаційному рівні.

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові відповіді (авторську орфографію збережено).

- Ніякі.
- відсутні, усі викладачі турбувалися і виходили на зв'язок у форматі зручному для всіх.
- Не було такого
- Немає
- Усі викладачі проводили на гарному рівні

Студентам запропонували відповісти на питання: «Які викладачі (за дисциплінами) проводили заняття на високому методичному рівні?». Нижче приведено відповіді із оцінками респондентів (авторську орфографію збережено):

- Усі
- історія ідей та символів України, маркетингові дослідження/стратегії, історія авм, продюсування в авм
- Литвинюк, Тур'янська, Курінна, Токар
- Всі предмети та всі викладачі
- Хомутецька О.П. Бедріна Н.С. Тесленко І.О. Гурдіна В.В. Надобко С.В. Первишева І.Б.
- Всі
- Курінна, Шауліс, Попов, Токар, Тур'янська

Респондентам було запропоновано: «Вкажіть Ваші пропозиції та побажання щодо окремих аспектів проведення навчання в дистанційному режимі під час воєнного стану» і виказати побажання щодо організації навчального процесу, які сприятимуть розвитку та покращення дистанційного навчання в ХДАДМ».

На це питання 42,1% студентів, які брали участь в опитуванні, надали відповіді. Не «розгорнуті», а дуже лаконічні. Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові відповіді, коментарі та побажання (авторську орфографію збережено):

-
- більша кількість пар для навантаженості, у цілому дистанційне навчання на високому рівні, усі викладачі ефективно налагодили процеси комунікації.
-
- Немає
- Більш зручний та рівномірний розклад
- В цілому, мене все задовольняє
- Немає

На рисунку 9 – кількість відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

12. На якому курсі Ви навчаєтесь?

19 ответов

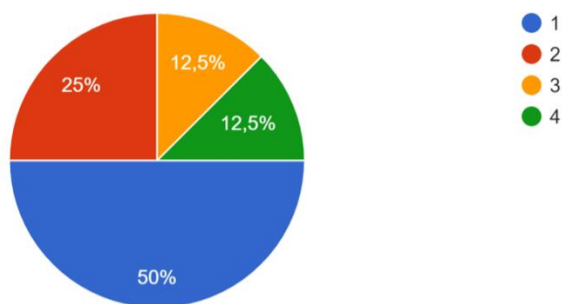

Рис. 9 – Кількість варіантів відповідей на питання «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Найбільшу активність при відповіді на це питання проявили студенти першого курсу (50%). На другому місці у прояві активності – студенти другого курсу. Значно менша кількість серед тих, хто брав участь в опитуванні, студентів третього (12,5%) і така ж кількість студентів четвертого (12,5) курсів.

Аналіз інформації, отриманої при проведенні опитування, дав змогу оцінити, як студенти оцінюють зусилля викладачів організувати навчальний процес у складних обставинах дистанційного навчання, наскільки ефективно, на думку здобувачів першого рівня вищої освіти за ОПП «Продюсування та арт кураторство» реалізовано навчання у період воєнного стану в Україні.

Студенти, які брали участь в опитуванні указали, що, на думку переважної кількості опитованих, дистанційне навчання організовано

ефективно. Респондент(ка?), яка обрала(ла?) «інший» варіант відповіді, вказав(ла?) на проблеми з організацією дистанційного навчання через відключення світла, і сам(а?) ж визнала, що це – не є «провиною» викладачів. Цікава постановка питання (показник рівня особистісної зрілості) – щодо «провини» у чомусь. Як викладачі можуть вплинути на відключення світла?

Непрямий показник рівня особистісної зрілості респондентів – рейтинг обраних варіантів відповідей на питання щодо чинників ефективності дистанційного навчання. Переважна більшість опитуваних відхрестились від особистої відповідальності і указали, що, на їх думку ефективність залежить не від старанності і наполегливості здобувачів на шляху опанування вищою освітою, а від майстерності викладачів, що беруть участь у цьому процесі. Мотивація студентів і студенток – поділила друге місце у рейтингу з проблемою технічного забезпечення навчального процесу. Показово, що інших варіантів відповіді (і чинників підвищення ефективності) ніхто з респондентів не запропонував.

За результатами опитування абсолютна більшість студентів, які брали участь в опитуванні, рівнем організації і змістом теоретичних занять задоволені.

Аналіз відповідей на питання щодо проведення викладачами занять у дистанційному режимі показав деяку, при чому, очікувану, розбіжність думок респондентів. Скоріш за все, ті самі респонденти, які старанно відвідували заняття саме на цих заняттях спілкувалися із викладачами, тому і не можуть підтвердити випадків не проведення занять. Якщо ж студент сам не був присутнім на заняттях, то може припустити, що і викладач не з'явився.

Не зважаючи на те, що адміністрація у вільному доступі на сайті академії постійно інформує студентів про порядок проведення занять у дистанційному режиміⁱⁱ, а інформація щодо розкладу доступна за посиланнямⁱⁱⁱ і є у кожному телефоні (додаток МКР) студенти чекають нагадування від старост і викладачів, і ці очікування – непрямий показник рівня особистісної зрілості студентів.

Всі студенти, які брали участь в опитуванні (100%) одностайні у думках – з сила бусами вчасно ознайомлені, рівень наданих знань з дисциплін вимогам, що висуваються на заліково-екзаменаційній сесії з дисциплін відповідає на 100% вважають 62% опитуваних, на 75% – 25% з кількості студентів, які брали участь в опитуванні.

За «рейтингом труднощів» при дистанційному навчанні у період воєнного стану на першому місці - складність виконання практичних завдань за фахом без доступу до майстерень і лабораторій. На жаль, під час дії воєнного стану це нездоланна перешкода.

На другому – самокритичне визнання респондентами недостатньої сформованості навичок організації самостійної роботи (само менеджмент).

За результатами опитування не виявлено, на думку студентів, жодного викладачі або дисципліни, за якими б заняття проводились на не достатньому організаційному рівні.

Студенти, які брали участь в опитуванні надали досить лаконічні відповіді з пропозиціями щодо окремих аспектів проведення навчання в дистанційному режимі в умовах воєнного стану. Показник зрілого, виваженого ставлення до свого навчання – побажання збільшити кількість пар для навантаження.

Початок відкритого воєнного нападу Росії на Україну – вододіл мирного життя, планів і надій, виклик до кожного громадянина, держави та державної системи освіти. Життя триває, в умовах воєнного стану освітній процес було призупинено, але відновлено. Це рішення вселило у громадян нашої держави оптимізм, впевненість у нашій перемозі. Актуальним при пошуку форм організація освітнього процесу, що є найбільш безпечним для його учасників є звернення до досвіду організації дистанційного навчання у закладах арт-освіти під час пандемії.

Війна — це значно складніше і більш непрогнозоване, чим всі карантинні обмеження пандемії, це величезний стрес-фактор. В ситуації невизначеності, яку дослідники пов'язують з нездатністю людини передбачити розвиток ситуації та її динаміку, саме залучення молоді до навчального процесу сприяє подоланню проблем, пов'язаних з депривацією базових потреб у спілкуванні, довірі, підтримці, отже молодь вкрай потребує позитивних емоцій, необхідних для відновлення моральних сил і психофізичного здоров'я.

19.12.2022 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР

ⁱ <https://ksada.org/prorector.html>

ⁱⁱ <https://ksada.org/rozklad.html>

ⁱⁱⁱ <http://portal.ksada.org:8090/time-table/teacher?type=1>